

Landsbyggsnytt

Örebro kommun

#3
2023

Karl Fredrik vill bygga 80 nya bostäder i Stora Mellösa

Lägesrapport med företagarföreningarna

Trädgårdsarbete är bra för själen

Målet med landsbygdsarbetet

Sommaren 2019 flyttade jag till Örebro för att påbörja min tjänst som landsbygdstrateg vid Örebro kommun. Redan innan flytten hade min sambo och jag börjat leta hus i den lilla kommun vi tidigare bott i, vilket nu fortsatte runt om på Örebro kommuns landsbygd.

På visningarna förstod vi tidigt att vi var långt ifrån ensamma om den idén och vårt husletande var inte särskilt framgångsrikt i den stora konkurrensen. Men att kyska runt på husvisningar i alla väderstreck gav mig snabbt en överblick över alla dessa bygder och vackra miljöer i form av sjöar, skogar och lantbrukens böljande, öppna landskap som den kommun jag nu skulle arbeta i hade att visa upp.

Den första gången man besöker en plats är det lätt att lägga vikten enbart vid det ögat kan se och kanske skapa förutfattade meningar. Det roliga börjar dock först efter en tid när man har lärt känna platsen, som då börjar få liv och själ på riktigt.

För mig var det då, efter några månader i tjänsten, som dessa vackra bygder jag besökt också började få innehåll och bli mer än en kuliss. Det är fantastiskt att få ta del av allt som händer, allt engagemang och ideellt arbete som pågår inom lokala föreningar och drivet som finns bland företagare och eldsjälur.

I allt detta finns målet med landsbygdsarbetet; att kommunens landsbygder ska vara levande och fungerande platser för de som bor och verkar där till vardags och inte enbart ett vackert landskap och en idyll för tillfälliga besökare.

Det är också en av poängerna med Landsbygdsnytt, att vid sidan av offentlig information berätta om spännande föreningsprojekt, intressanta platser och kreativa landsbygdsföretag runt om i vår kommun, samt människorna bakom dem.

Lena Norström
Örebro kommun

I det här höstnumret kan du ta del av pågående arbeten för att utreda möjligheten till fler bostäder på kommunens landsbygd, så att fler kan få möjlighet att skapa sig ett liv på landet. På nästa sida kan du läsa mer om hur miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen arbetar på ett nytt sätt för att utveckla stråket mellan Rinkaby, Glanshammar och Lillkyrka tillsammans med de boende. På sid 10 berättar en lokal markägare om sitt initiativ för att få till fler bostäder i anslutning till Stora Mellösa i Östernärke.

Trevlig läsning! ■

Bidrag för föreningar 2023

Landsbygdsnämndens bidrag kommer från och med 2023 att handläggas av enheten Stöd, utveckling och samverkan (tidigare Föreningsenheten) på Kultur- och fritidsförvaltningen.

De ideella föreningar och organisationer som vill söka bidrag kommer att få göra det via kommunens bidrags- och bokningssystem Interbook GO: orebro.ibgo.se.

För att kunna söka bidrag behöver föreningar och organisationer först vara registrerade i systemet. Sök efter ”Föreningsregistret” på orebro.se

Välkomna att höra av er till oss med frågor och funderingar: foreningsenheten@orebro.se ■

Foto: Naitanan, Kanchanaprat/Pixabay

Landsbygdsnytt #3 2023

Ansvarig utgivare: Lena Norström, 019-21 20 42

Distribution: orebro.se/landsbygdsutveckling

Nästa nummer kommer i december 2023.

Har du synpunkter eller tips? Kontakta oss: landsbygdsnytt@orebro.se

Produktion: Clearberry AB – info@clearberry.se

Text och foto: Maria Eremo

Text, foto och form: Anders Jakobson

Landsbygdsnytt är en informationstidning som ges ut av Örebro kommun. Syftet är att vara en kanal för information från kommunen som berör landsbygderna i Örebro kommun. Tidningen är också ett sätt att informera om Örebro kommuns strategiska arbete med landsbygdsfrågor, upplysa om tillgängliga bidrag för landsbygdsutveckling och berätta positiva och inspirerande historier från vår landsbygd. Det är inte möjligt att annonsera i tidningen och vi skriver heller inte artiklar i syfte att göra reklam eller favorisera till exempel företag. Tidigare utgåvor av Landsbygdsnytt finns att läsa i pdf-format på orebro.se/landsbygdsutveckling

Öppen dialog för landsbygdsutveckling

Under våren samlade Örebro kommun in synpunkter om utveckling i ett landsbygdsstråk i den östra delen av kommunen. Samhällsplanerarna Victoria Hannfors och Johanna Östman vid Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen berättar mer om arbetet.

Samhällsplanering sker på olika nivåer. Örebro kommuns översiktsplan är en långsiktig plan i vilken kommunen pekat ut olika stråk där ny bebyggelse och service prioriteras för att bidra till hållbar utveckling. Ett landsbygdsstråk sträcker sig från Rinkaby till Lillkyrka via Glanshammar. I maj genomfördes en digital enkät och ett fysiskt möte i Glanshammar för att samla in tankar och åsikter om stråket.

– I många fall inom samhällsbyggnadsprocessen finns det ett förslag som medborgarna kan ge synpunkter på. I det här fallet var det tvärtom: Nu får vi in underlag om vilka platser som är viktiga och får en bättre helhetsbild för utvecklingen, säger Victoria Hannfors.

Den digitala enkäten hade öppna frågor om stråket. Vad uppskattas, vad uppskattas inte, vad saknas och så vidare. Örebro kommun är nöjda med utfallet.

– Det är ett sätt att nå ut brett och vi fick in över 300 svar och engagerade röster, säger Johanna Östman.

Enkäten kompletterades med en fysisk träff 30 maj utanför Ica i Glanshammar. Här samlades ett 50-tal svar in under dagen. Kommunen hade bland annat en karta över området där folk kunde sätta ”pluppar” på de platser

de hade tankar kring.

– Vi försökte fånga så många målgrupper som möjligt. Under förmiddagen var det många äldre och under eftermiddagen skolbarn och barnfamiljer. Det blev en bra spridning och många kom fram och tyckte att det var bra att vi var där. Det gjorde det meningsfullt och värdefullt för oss, säger Johanna.

– En nyckel till att vi fick många svar var att det fanns aktuella frågor att ta spjärn mot, som förändrade bussförbindelser. Många lyfte behovet av samlingsplatser och att det finns ett starkt föreningsliv i stråket, säger Victoria.

Vad händer med det insamlade materialet?

– Det blir ett underlag som tas in i planeringsarbetet. Vi kan förstås inte göra något åt allt, men nu har vi en helhetsbild att utgå från, säger Victoria.

– Vi har delat in synpunkterna både geografiskt och tematiskt och det kommer att bli en mindre rapport

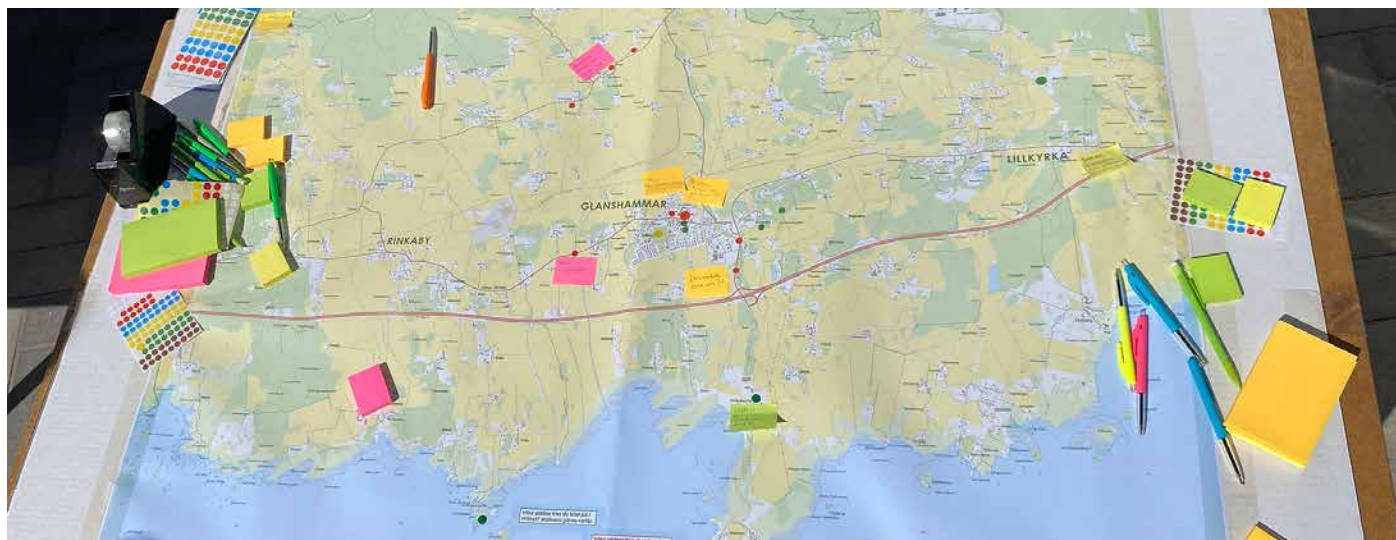

Victoria och Johanna.

som vi publicerar i slutet av september som en sorts återkoppling till de som svarade. Den kommer också att vara ett stöd till politiska beslut, säger Johanna.

Det insamlade materialet ska inte ”stanna i Glanshammar”, så mycket är klart. Dessutom kan materialet användas till annan utveckling som gynnar stråket och Örebro kommun.

– Vi kommer fortsätta att titta på kultur- och naturvärden och ge vägledning om vad som kan göras. Det ska ge en tydligare bild av vad Örebro kommun vill göra i området tillsammans för företagare och civilsamhället och leda till en fortsatt dialog, säger Johanna. ■

Företagarföreningarna på landsbygden

När Landsbygdsnytt träffar landsbygdens företagarföreningar är det liknande historier oavsett väderstreck. Näringslivet på landsbygden mår ganska bra just nu. Visst finns det utmaningar och för en del branscher är de större än vanligt, men över lag är budskapet detsamma – det blomstrar och sjuder bland små och stora företag på Örebro kommuns landsbygd.

Samverkarna i Glanshammarsbygden

Sedan hösten 2010 finns föreningen Samverkarna i Glanshammarsbygden, vars syfte är att vara ett samverkansorgan för att utveckla bygden och ett kontaktförum för företagare, föreningar och andra intressenter. Efter en något turbulent tid i föreningen har styrelsen bytts ut och nu börjar man äntligen känna stabilitet igen.

– Vi har kämpat på och trots att vi just nu inte har någon ordförande så har vi en bra styrelse som vill åt samma håll, säger Birgitta Edstam, valberedare.

I Glanshammar finns ett brett spann av företagare, både stora och små. Flera av dem är sällsynta i sitt slag och en del helt ensamma i hela landet i sin bransch.

– Jag tror att närheten till Örebro är en bidragande orsak till att det går bra att vara företagare i Glanshammar, säger Cathrine Ålund, ledamot.

Ässundet med tillhörande caféverksamhet samt Kultur-

glädje är de två ben som föreningen står på. Det är dessa som ger föreningen en stabilare ekonomi. Samverkarna i Glanshammarsbygden skulle gärna göra mer för bygden, men är rörande överens om att det får ske med en sak i taget.

– Det finns mycket att satsa på, bland annat en välkomstskylt i Glanshammar. Vi är en bra grupp och det är roligt att det händer saker, säger Ann Sandberg, sekreterare.

Föreningen tycker att näringslivet i Glanshammar på det stora hela verkar må bra.

– Jag har bara bott här i knappt två år, men jag tycker att det riktigt sjuder här ute, säger Marie-Louise Holmgren.

I dag består föreningen av nästan 130 medlemmar fördelat på företag, föreningar/organisationer och privatpersoner. Nu hoppas man växa med fler medlemmar representerade från alla generationer.

– Det behöver vara ett gäng som orkar fortsätta när till exempel vi fyra inte gör det. Vi driver vidare för bygden och vid nästa årsmöte har vi en ny ordförande, säger Birgitta. ■

Marie-Louise, Cathrine, Birgitta och Ann känner stabilitet i Samverkarna i Glanshammarsbygden efter en turbulent tid.

Tysslinge företagare

2009 bildades Tysslinge företagare och sedan dess har man jobbat hårt för näringslivet i området.

– Jag tror att näringslivet mår rätt så skapligt ute hos oss. Jag har inte hört om några konkurser eller annat. Sen finns det ju alltid pensionsavgångar och att man som ensamföretagare får jobberbjudande på annat håll och då väljer att lägga ner företaget, säger Mattias Svensson, ordförande.

Mattias Svensson

Foto: Privat

Det är många småföretagare i Tysslingeområdet även om det så klart även finns några större privata arbetsgivare. I föreningen är medlemmarna spridda i fler olika branscher, allt från lantbrukare och snickare till fotografer och matvarubutiker.

– Föreningen mår bra, vi har i dagsläget cirka 90-100 medlemmar. Vi har haft lite tapp på medlemsantalet, men vi vill hålla oss runt den här siffran. Utöver medlemsavgiften försöker vi få in lite pengar från annat håll för att få allt att gå runt ekonomiskt.

För de betalande medlemmarna anordnas luncher, julbord, lite utbildningar och after work under året. Dessutom satsar Tysslinge företagare på att hålla sin tryckta medlemskatalog uppdaterad

– Den har gått åt som smör! Den vill vi gärna fortsätta med, den är positiv den där rackarn. De som bor och verkar i vårt område ska veta att det finns lokala företag att anlita när det finns behov. Föreningen är viktig både för vårt område och för våra medlemmar som kan hitta andra företagare att bolla idéer med, men också för att starta samarbeten och byta tjänster och varor.

Föreningen försöker synas i Tysslingeområdet på flera olika vis. Utöver den tryckta katalogen och den stora informationsskylten vid bensinmacken i Vintrosa, är

Tysslingedagen föreningens skötebarn och nu senast i samband med Tysslinge cup fanns man representerade.

– Jag hoppas att vi i framtiden kan utveckla föreningen och framför allt få ekonomin att snurra ordentligt. Det är ett stort ekonomiskt tapp att vi inte får samma ekonomiska stöd från kommunen, men det gäller att hålla kvar medlemmarna och göra roliga saker tillsammans. Ju mer aktiva medlemmarna är, desto mer levande förening blir det. ■

Samverkarna i Östernärke

Föreningen Samverkarna i Östernärke beskriver sig själva så här på sin hemsida: ”Vi vill utveckla förutsättningarna för att i samverkan, leva, bo och verka i Östernärke genom att främja befintliga företags existens och skapa förutsättningar för nyföretagande samt värna om föreningslivet.”

Föreningen bildades redan 2004 och under snart 20 år har man arbetat för de östra delarna av Örebro kommuns landsbygd.

– Om vi tar Odensbacken som ett exempel så ser det bra ut för näringslivet. Det är aktivitet i alla hus och inga lokaler står tomma förutom en, och den ska vara tom, säger Bertil Andersson, ordförande.

I det så kallade Adolfssonska huset på torget i Odensbacken är det fullt med aktivitet från både privata företag, kommunverksamhet och media. Här har Samverkarna i Östernärke sin hemmaborg och här kan medlemmar hyra in sig till ett förmånligt pris.

– Det händer något i de lokalerna regelbundet. Visst, vi har en tuff ekonomi just nu, men annars mår föreningen bra med många aktiviteter.

Allsång, Kanalfestivalen, julmarknad och korvgrillning är några av de punkter som står på föreningens agenda.

– Utöver det har vi sedan förra året projektet Öster-

Bertil Andersson

Foto: Privat

närkelyftet som har en fokusgrupp för just företagande. Där arbetar vi utifrån vad vi kan göra för att stärka näringslivet i Östernärke. Vi jobbar konstant med olika frågor för att vårt område ska blomstra.

Sedan ett par år har Blended Voices med Meta Fagerström i spetsen gått in i föreningen.

– Det tycker vi är trevligt, Meta är en drivkraft när det gäller underhållningsbiten.

I dag har Samverkarna i Östernärke cirka 110 medlemmar och det är fler än för några år sedan.

– I dag är alla medlemmar aktiva på något vis, inte bara med på pappret. Östernärke är ett aktivt område och det händer mycket här ute. Vi vill att Östernärke ska vara ännu mer attraktivt att etablera sig i för företagare och det jobbar vi för tillsammans med kommunen.

Bertil menar att Östernärke ligger väldigt bra till geografiskt och därför är projektet ”En natt till” högaktuellt.

– Vi vill fånga upp fler turister att stanna ytterligare en natt runt Hjälmaran. De som turistar i närheten skulle kunna besöka även vårt område. ■

Göran Dahlèn

Näringslivsdirektör Göran Dahlèn blir glad över att höra att läget just nu känns positivt och han stämmer in i kören.

– Det är känslan i hela Örebro som helhet, att det går bra, säger Göran.

Att den enhetliga bilden skulle visa att allt bara är frid och fröjd måste väl nyanseras lite,

Göran Dahlèn

något Göran är noga med att poängtera.

– Nu är det ju som bekant en väldigt speciell situation globalt och det finns alltid de bolag som har det tufft, särskilt i de omställningar som har behövt ske senaste tiden. Men sammanfattningsvis är ändå att många företag klarar förändringar och hittar nya satsningar i kriser.

Pandemin ställde till det för många branscher, sedan kom inflationen och höjda energipriser. Sommarens start med torka och översvämningar har verkligen ställt till det för många, framför allt för lantbrukare.

– Det är tufft, men som helhet ändå väldigt bra. Våra tillverkande företag går det fantastiskt bra för och återhämtningen efter pandemin har varit stark i många branscher.

Göran menar att det i kriser är viktigt att ha en sådan näringslivsstruktur som vi har i Örebro, med många företag och med en stor bredd i branscher ges fina möjligheter att anpassa sig efter nya förutsättningar. Vi vilar helt enkelt på flera ben vilket gör oss mindre sårbara.

– Många är snabba att ställa om och det är en styrka. Det här gäller både landsbygd och stad, det är ingen skillnad. Att det finns många småföretagare på landsbygden är enligt Göran en fördel och investeringsviljan är stark i både små och stora verksamheter.

– Återinvesterar ett företag betyder det att de tror på platsen de är verksamma i. 95 procent av alla investeringar är faktiskt just återinvesteringar och det är en hög siffra. Det är ett styrkebesked. Det skulle vara oerhört sårbart om inte befintliga företag hängde med och ville investera även om nya bolag naturligtvis också är viktiga. Men så är inte fallet utan vi ser en rad investeringar just nu som visar att man har en tro på framtiden i hela Örebro. ■

Fotnot: Föreningen Ervalla företagare är tyvärr inte aktiv.

Nominera till Landsbygdspriset 2023!

Landsbygdspriset kommer i år att lysa upp vintermörkret med utdelning den 7 december. Nomineringsperioden startar 12 oktober och pågår till 12 november. Nomineringen görs på orebro.se/landsbygdspriset. Håll utkik på Facebook!

Örebro kommuns landsbygdspris delas ut i samband med Landsbygdsdelegationens sammanträde i december. Landsbygdspriset delas ut i kategorierna Örebro kommuns stora landsbygdspris och Örebro kommuns unga landsbygdspris för framgångsrikt företagande, samt ett hedersomnämmande.

Örebro kommuns stora landsbygdspris

Priset ska gå till en person, förening, företag, organisation, kommunal förvaltning eller kommunalt bolag som utmärkt sig genom att särskilt ha bidragit till en levande och utvecklande landsbygd och genom att fungera som inspirationskälla för andra.

Örebro kommuns unga landsbygdspris för framgångsrikt företagande

Priset ska gå till en företagare i åldern 15-30 år som på ett framgångsrikt sätt har drivit företag med sin huvudsakliga omsättning på landsbygden.

Verksamheten bör kännetecknas av entreprenörskap, nyskapande produkter eller tjänster, samt bidra till landsbygdens utveckling och gärna skapa arbetstillfällen.

Har de du nominerat tidigare år inte vunnit? Kom ihåg att det är fullt möjligt att nominera samma företag eller person igen om du anser att denne är värd att uppmärksammas!

Vinnarna utses av en jury och presenteras den 7 december. ■

Stora Mellösa Samverkansförening vill jobba för hela bygden

I juni bildades Stora Mellösa Samverkansförening. Nu är visionen att arbeta för att synliggöra hela Stora Mellösa och allt som bygden har att erbjuda.

– Vår plan är att få både vi boende och andra att inse vilken fantastisk plats detta är att bo på, besöka och vara verksam i. Det görs enklast tillsammans, säger Rickard Leif Troeng, ordförande i föreningen, som tillsammans med Fredrik Thano, Pernilla Bergman Tano, Therese Molander Ward och Sara Wingsköld utgör föreningens preliminära styrelse.

Sedan drygt ett år tillbaka har de fem initiativtagarna arbetat med föreningen och det var i juni som stadgarna klubades. I oktober kommer man att ha det konstituerande styrelsemötet som gör att föreningen är på riktigt även på papperet. Först då kommer de som vill kunna ansöka om medlemskap.

– Alla som vill kan bli medlemmar även om vi kanske främst riktar oss till verksamheter som vill nå ut med sina tjänster och produkter. I dagsläget har vi ett 30-tal föränmälda intressenter, säger Rickard.

Centrumgruppen i Stora Mellösa som Landsbygdsnytt har skrivit om tidigare kommer i och med bildandet av Stora Mellösa samverkansförening mer eller mindre att försvinna.

– Det var när jag läste om Fredriks och Pernillas engagemang i Centrumgruppen som jag själv kände att jag ville vara med och engagera mig. De gjorde något som jag kunde ställa mig bakom. Det behövde hända något

och i och med bildandet av vår nya förening kan vi ta ett helhetsgrepp om orten med omnejd. Tanken är att vi ska vara en katalysator för att få saker att hända och synas, men att det är medlemmarna som bestämmer vad föreningen ska uppnå och sträva efter.

Föreningens hemsida är sjösatt och den är till för att dels visa bygden som sådan, dels lyfta fram alla som är verksamma i Stora Mellösa.

– På hemsidan kan du även hitta övernattningsmöjligheter, titta på besöksrundor och en hel del mer. Den ska marknadsföra bygden och har tagits emot väl.

Allt blir så mycket enklare när föreningen finns menar Rickard. Det finns ett logiskt ställe som visar vad som händer och som kan få folk att engagera sig.

– Engagemang får vi av varandra. Vi kan lyfta idéer och bygga koncept – helt enkelt nå ut. Det blir roligt när vi gör det tillsammans.

Utöver hemsidan finns även ett aktivt Instagramkonto där de som vill kan bidra med bilder från Stora Mellösa. Det har gjort att många, på ett enkelt vis, har blivit delaktiga.

– Även det skapar ett stort engagemang. Många fångar vyer på ett unikt vis och det är kul att visa dem för alla. Nu står höstmötet näst på tur. Men fram till dess planeras kommande

aktiviteter för fullt.

– Pernilla beskriver det så bra med att vi gör ett årshjul. Vi kartlägger vad som händer i Stora Mellösa under kommande år. Vi ska komma ihåg att allt är i sin linda och att folk mer än gärna får kontakta oss med tips och idéer.

Det är medlemmarnas behov och idéer som styr.

– Det är viktigt att påpeka. Det här är inte min eller styrelsens förening, bara för att det är jag som träffar er i dag. Föreningen vill hjälpa medlemmarna att nå ut, men vad det blir på sikt är upp till dem.

Något som också är nytt är att föreningen hyr Morotshuset. Det öppnar för nya möjligheter och är tänkt att hyras ut till medlemmarna. Även om höstmötet inte sker förrän i oktober har föreningen inte legat på latsidan, snarare tvärtom. En sak de har lyckats ro i land är de uppskattade popcornen från OpenArt 2015, som just nu är placerade i dungen på andra sidan vägen, mitt emot Ica.

– Det känns extra roligt eftersom konstnären, Anton Hjärtmyr, kommer härifrån. De drar blicken häråt och jag vet att Pernilla har slagits för att de skulle komma hit. Det gjorde hon bra. ■

Den 24 oktober klockan 18.30 är de som vill välkomna att träffa föreningen och diskutera framtidsplaner.

Plats: Björneborgs bygdegårdsförening.

Hemsida: stora-mellosa.se

Instagram: [@stora_mellosa](https://www.instagram.com/stora_mellosa)

”Det är bra för själen med trädgård”

Foto: Cepiret Kopyanov/Pixabay

Sedan 1942 har det funnits någon form av trädgårds- och fruktodlarförening i Glanshammar. Under 1970-talet ombildades den dåvarande fruktodlarföreningen till vad den är i dag. Många av medlemmarna har hållit i länge.

– Vi har medlemmar som har varit med sedan 70/80-talet. Själv har jag varit medlem i cirka 25 år, säger Anita Modigh, styrelseledamot.

Landsbygdsnytt träffar Anita tillsammans med två andra styrelseledamöter, Inger Duberg och Britt-Inger Åhman Söderberg.

Glanshammars trädgårdsförening ingår i Riksförbundet Svensk Trädgård och har i dag 216 medlemmar där cirka 50-60 av dem är mer aktiva. När det är dags för den stora trädgårdsdagen i mars brukar det vara runt 100 besökare.

– Det beror lite på vilken föredragshållare det är, säger Inger.

Genom åren har det varit många välkända namn, så som Bosse Rappne, Maj-Lis Pettersson, Karin Berglund och Karl-Fredrik från Eklaholm.

– Karl-Fredrik var medlem tidigare, innan han flyttade till Skåne, säger Anita.

– Jag har faktiskt hans hatt på mig, fyller Britt-Inger i.

Hatten vann hon i ett av alla föreningens lotterier.

– Det är genom lotterierna vi får in pengar. Inträde till vissa föredrag är också en del, men lotterierna där vi både köper egna vinster och har företag och privatpersoner som skänker vinster är jätteviktiga för oss, säger Inger.

Britt-Ingers favoritblomma är pion och därför är hon extra glad att föreningen kan bjuda in till pionkväll den 15 november. Då kommer Leena Liljestränd från Svenska Pionsällskapet och föreläser.

– Det hon inte kan om pioner, det är inte värt att veta. Hon är en riktig eldsjäl och har varit med och bildat Finska Pionister men också fått hedersutnämning i USA, säger Anita.

Utöver regelbundna träffar, växtauktioner, trädgårdsdagar och föredragkvällar är resorna en stor del i föreningens verksamhet. Under åren har det hunnit bli många och det är inte bara inom Sveriges gränser bussarna har styrt.

– Vi har varit i bland annat Danmark, Norge, Tyskland, Tjeckien, England och Nederländerna. Då brukar vi besöka stora mässor, men även hinna med guidade turer på platsen, säger Inger.

En av de där guidade turerna minns Anita lite extra.

– Det var när vi besökte Dresden och fick se en kamelia som är 250 år gammal. Den är så stor! De har byggt ett hus runt den, det var fantastiskt, säger Anita.

Resorna och minnena är många och innehållet i föreningen lockar.

– Vi är en aktiv förening med stort utbud och det är alltid varierande, vänligt och välkommande, säger Britt-Inger.

Vanligast är ändå resorna inom Sverige och att göra besök i privata trädgårdar.

– De är nästan bäst, du får så mycket inspiration, säger Britt-Inger.

Utmaningarna för Glanshammars trädgårdsförening är som för många andra föreningar – den ekonomiska delen, intressenter till styrelseposter och att värva unga medlemmar. Föreningen vill leva vidare och få in yngre krafter med nya idéer.

– Vi försöker synas och vi finns på Facebook och har en hemsida. Vi brukar också delta under olika marknader när det finns möjlighet. Alla är välkomna på våra arrangemang, säger Inger.

Det är det gemensamma intresset för trädgård som flätar dem samman. De kan enkelt försvinna in i långa samtal om alla känslor som trädgårdsarbete ger dem.

– Du får en dos motion och frisk luft. Det är bra för själen det här med trädgård, säger Anita. ■

Facebook: Glanshammars Trädgårdsförening
Hemsida: rstglanshammar.se

Inger och Anita har på sig föreningens förkläde medan Britt-Inger i mitten väntar på sitt.

Kulturglädje i Glanshammar skapar samhörighet i bygden

Lördag 23 september är det dags för årets Kulturglädje i Glanshammar. Då kan de som vill besöka 62 olika utställare på 30 olika platser i bygden.

– Det har varit enkelt att få med utställare! Det har varit full fart, säger Marie-Louise Holmgren från Samverkarna i Glanshammarsbygden.

Det är just föreningen Samverkarna i Glanshammarsbygden som ligger bakom den uppskattade dagen Kulturglädje. I år är det fler utställare än tidigare och det är till största del lokala förmågor som medverkar. Besökarna som har varit på Kulturglädje tidigare kommer att känna igen sig. Det erbjuds bland annat

hantverk, kultur av olika slag, mat och fika, blommor, inredning och mycket mer.

– Det vi försöker i år är att fånga upp de yngre besökarna. Vi märker bland annat ut vilka medverkande platser som är barnvänliga. Dessutom har vi i år tagit tag i vårt konto på Instagram för att attrahera fler unga vuxna, vi vill få även dem att åka runt, säger Cathrine Ålund, Samverkarna i Glanshammarsbygden.

Dagen brukar ha många besökare och det är inga konstigheter att de bilburna besökarna behöver dirigeras när de kommer i en strid ström.

– Vissa av utställarna medverkar även på söndagen. De är tydligt utmärkta på kartan i evenemangets

Marie-Louise Holmgren

Cathrine Ålund

broschyr. Den är oerhört viktig för oss, säger Marie-Louise.

Utställarna brukar vara nöjda och besökarna likaså. I år hoppas arbetsgruppen för Kulturglädje att vädret är på deras sida.

– Det är superviktigt! Flera av oss som medverkar har aktiviteter som är väderberoende, säger Cathrine. Kulturglädje är en viktig dag för Glanshammarsbygden och den skapar samhörighet.

– Vi har en vacker bygd och vi vill bevara företagande i smått och stort. Vi vill vara en levande landsbygd och hoppas därför att många väljer att besöka oss den 23 september, säger Marie-Louise. ■

Instagram: @kulturgladjeglanshammar

Karl Fredrik vill bygga 80 nya bostäder i Stora Mellösa

På cirka 25 hektar mark i anslutning till samhället vill Karl Fredrik Leijonhufvud bygga fler bostäder. Nu pågår arbetet med att ta fram det underlag som krävs för att kommunen ska klubba igenom förslaget.

– Det känns som att det är på gång. Vi har kommit igenom flera viktiga delar i vår ansökan, säger Karl Fredrik.

Det är vid området Sandåker, i närheten av Göksholms kvarn i Stora Mellösa, som husen ska byggas om allt går som önskat.

– Det var den platsen som kommunen inte sa tvärnej till direkt, säger han och skrattar.

– Helst hade jag velat bygga runt kvarnen, men det är en ickefråga. Vatten och avlopp måste till exempel vara möjligt och det är det på det här området som vi nu planerar för. Det känns ändå bra att hålla kopplingen till Göksholm och dessutom fanns det tidigare en by vid Sandåker så det känns kul att koppla ihop det.

Karl Fredrik är tredje generationen som äger och driver Göksholms slott. Att driva ett lönsamt lantbruk med endast djur och växtodling är

i dag nästintill omöjligt och därför vill Karl Fredrik komplettera lantbruket.

– Det finns så klart olika alternativ, men Örebro är en tillväxtkommun och sedan tio år tillbaka har Stora Mellösa blivit alltmer populärt att bo i, det är ett charmigt samhälle.

Tillsammans med Markutvecklingsbolaget i Örebro AB, som har kopplingar till Egerydskoncernen, initierade de för två år sedan ett möte med Örebro kommun för att presentera sina planer.

– Det blev nej på nio av tio förslag. De flesta av förslagen låg på odlingsbar mark eller för långt från tätorten och där får du inte bygga, men Sandåker är skog. Den arkeologiska undersökningen förra hösten slog väl ut, likaså naturvärdesinventeringen på försommaren.

**Michaela Bolin,
planarkitekt**

Foto: Privat

Michaela Bolin, planarkitekt, Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen vid Örebro kommun är en av många som arbetar med detaljplanen för Karl Fredriks vision.

– Det här kommer att ta ett par år. Nu ska vi arbeta fram ett förslag på hur bebyggelsen kan se ut. Vår plan är att ha ett sådant

förslag klart i vår, säger Michaela.

Hon förklarar hur det kommer att gå till:

– Alla som vill kommer kunna skicka in synpunkter på kommunens detaljplaneförslag längre fram när vi skickar ut den på samråd. Sedan revideras planen. Planen går sedan ut på granskning och kan då revideras igen med mindre ändringar. Efter det får byggnadsnämnden ta beslut om att anta planen eller inte. Om nämnden antar planen finns därefter

möjlighet att överklaga planen. Om ingen gör det får den laga kraft. Jag vill vara tydlig med att detta är en väldigt stor plan och man vet aldrig hur bökiga planer kommer att bli. Om allt går igenom är det först om ett par år som det blir aktuellt att sätta spaden i marken, säger Michaela.

Karl Fredrik är positivt inställd och hittills har det bara varit positiva reaktioner från de som känner till hans vision.

– Det finns säkert någon som kommer att muttra, men samhället måste växa och utvecklas för framtiden. Jag är helt övertygad om att Stora Mellösa, med dessa planer, kommer att få ett ännu mer aktivt föreningsliv och en starkare grogrund för fler lokala företag med arbetstillfällen. Det kommer att bli en fin plats med cykelavstånd till både affär, buss och bad. Vi kommer att arbeta med naturen som finns och vi inspireras av hur Stora Mellösa är byggt. Det ska kännas att du bor på landet,

men ändå i ett samhälle, säger Karl Fredrik.

Planen är till största del villor och småhus. Politiken vill att kommunen ska utveckla fler småhustomter på landsbygden.

– Vi vill även skapa tillskott av andra bostadsformer för att möjliggöra att människor ska kunna bo på landsbygden i olika skeenden i livet. Det är radhus och parhus, kanske mindre flerbostadshus som är aktuellt. Vi vill få till en blandning vilket ligger i linje med kommunens översiktsplan, säger Michaela.

Det är cirka 80 bostäder i det ursprungliga förslaget, endast småhus. Antalet kan förändras både uppåt och neråt under tiden kommunen utreder.

– Det är positivt och kul när markägare vill utveckla områden. Vårt uppdrag handlar om att pröva markens lämplighet och göra avvägningar mellan

enskilda och allmänna intressen för att komma fram till en lämplig bebyggelse, säger Michaela.

Karl Fredrik hoppas kunna börja lägga husplattorna om två år.

– Stora Mellösa är min bygd och jag ska bo kvar här. För mig har samhällsfrågor blivit mycket viktigare sedan jag passerat 40-strecket. Vi bygger för en lång tid framöver och vill bygga i samklang utan att tära för mycket på de naturresurser vi har. Vi vill hitta samspelet, säger Karl Fredrik. ■

Informationsmöte: 17 oktober kl 19 i Björneborgs bygdegårdsförening

”Det är lite speciellt att vi gör det i ett så tidigt skede i planen. Men just när vi är i en mindre ort är det bättre att folk får vara med från start för att få förståelse för planprocessen och ha möjlighet att ställa frågor och ge sina synpunkter i ett tidigt skede.”

**Michaela Bolin, planarkitekt,
Miljö- och stadsbyggnads-
förvaltningen**

Här är området Sandåker i Stora Mellösa där Karl Fredrik Leijonhufvud vill bygga bostäder på cirka 25 hektar.

Ny betalstation för dricksvatten

Foto: Emma Nilsson

Det finns flera betalstationer där företag och privatpersoner kan köpa och hämta dricksvatten. I somras stängde betalstationen på Aspholmen. I stället har en ny betalstation öppnat på Paketvägen i Marieberg.

Företagskunder är till exempel byggentreprenörer, asfaltläggare och renhållningsfordon. Efter registrering och hämtning av nyckel får kunden tillgång till betalstationerna, som är öppna dygnet runt, året om. Nyckeln fungerar på samtliga betalstationer och vattenuttaget faktureras enligt aktuell VA-taxa.

För privatpersoner finns möjlighet att köpa dricksvatten från betalstationerna om till exempel den egna brunnen sinar en torr och varm sommar.

– Under 2022 köptes 19 miljoner liter vatten från våra betalstationer. Det visar

på ett stort behov samt att det är en bra satsning som ger våra kunder smidigare och bättre tillgänglighet. Vi har till exempel en betalstation för vatten i Odensbacken för kunder i den delen av kommunen, berättar Christopher Jennebo, planerare på Vatten och avlopp på Teknik- och serviceförvaltningen.

I början av september flyttade de kommunala verksamheterna från Aspholmen till nya lokaler i Berglunda. Det innebär att registrering och hämtning av nyckel nu sker i kommunens nya lokaler på Berglundavägen 24. ■

Här finns betalstationerna i Örebro kommun:

- Vid korsningen Glanshammarsvägen/Genvägen på Norr.
- Vid pumpstationen på Heliumgatan i Vivalla.
- Vid Svalsjöparken på Universitetsgatan, mitt emot Tybblelundshallen på Öster.
- På Handelsgatan, vid infarten från Åbyvägen, i Bista.
- Vid brandstationen på Örebrovägen 28 i Odensbacken.
- På Paketvägen i Marieberg.

Mer information samt en karta som visar var betalstationerna ligger: orebro.se/betalstation.

VA-arbete i Garphyttan

Med start i september 2023 ska gamla vatten- och avloppsledningar på Hyttvägen i Garphyttan bytas ut för att förhindra framtida läckor. Arbetet förväntas pågå till och med november. Framkomligheten påverkas under arbetets gång. ■

Läs mer om arbetet på: orebro.se/va-projekt.

Prenumerera på Landsbygdsnytt

Under 2023 kommer Landsbygdsnytt endast som digital tidning i PDF-format. För att inte missa när ett nytt nummer kommer kan du anmäla dig för att få ett e-postmeddelande när det finns tillgängligt.

Det gör du på orebro.se/landsbygdsutveckling där du även hittar alla tidigare nummer av Landsbygdsnytt digitalt. ■